

A RABLÓHALÁSZ SORSA.

Irta: SCHENK JAKAB.

NEHÉZ ÉS KÜZDELMES a szegény halászember élete. Néha napján, a mikor jár a hal, gazdagon jövedelmez a mestersége, úgy, hogy jut is, marad is, de többnyire csak igen szűkmarkuan méri ki a böcsülettel megérdemelt kenyeret. Messzi idegenben, távol a családjától már hetek óta várja a jó szerencsét; kiválogatja evezővel, tolórúddal kitapogatja a legjobb helyeket, a hol «muszáj» jární a hálnak — hasztalan, a mikor olyan az idő — néha heteken át — hogy egyáltalában nem jár a hal.

Keserves koplalás ideje ez, tele gonddal, otthonmaradt családja iránt, de ki kell böjtölni, mert egyszer mégis csak megjön a szerencse. Lassan-lassan megindul a haljárás és fölvidul a halásznép. Egyszer csak megint kimaradozik a szerencse; a varsák üresek, vagy éppen csak a szemetje akad meg bennük. Kezdődik az új nyomorgás; csoda-e, ha elkeseredik és keményszivűvé válik a sanyargatott halászember, a mikor azt látja, hogy egyik társának állandóan mennyire kedvez a szerencse?

A foglalkozásuk révén hallgatag halászok csak összenéznek, szemük egyetértően összevillan, mindegyik szívében ugyanaz a gyanu vert gyökeret. És megkezdődik a csöndes, de annál ádázabb harc a rablóhalász ellen, a ki a mindennapi kenyeret veszi el tőlük és családjuktól. Néha heteken át tart a küzdelem, mert a haltolvaj ravasz és a míg tetten nem érik, addig nem esik bántódása. Ezt kívánja az igazság.

Végre mégis csak rajtakapják, a mint idegen varsából szedi ki a halat és akkor nincs irgalom. A rabló ismeri a sorsát, nem könyörög, hanem szinte gépiesen odatarja imára kulcsolt kezét; csuklóban összekötözik és aztán befogadja a hullámsír.

Ez az igazság a vizen, a hol nem marad nyom s a hol a földi igazságszolgáltatás nem talál bünjeleket. A halászok hallgatnak, háborgó lelkiismerete senkit se készíttet vallomásra, mert mindegyiknek szent meggyőződése, hogy az ítélet igazságos volt.

Néha azonban másképen is bünhődik a rablóhalász.

Valahol az alsó Tisza mentén összeszedelőzködött egy kis halászbokor. Sokáig várták a jó szerencsét, a mely végre meg is jött. A halakat éjjelre odakötötték a tanya közelében egy fűzfa törzséhez, hogy reggelig élve maradjanak és ne találjon hibát bennük a halcsíszár. A halak azonban reggelre eltűntek és így ment ez napról-napra, a legéberebb őrzés daczára. Egyszer aztán nagy halat fogtak, egy körülbelül 80 kilós harcsát, melynek reggelre ugyan szintén hült helye volt, de ettől kezdve őrizetlenül is mindig megmaradt a hal.

Ugyanakkor nyomtalanul eltűnt a tulsó parton fekvő községből egy virtuskodó halászlegény, a ki mindennap hajnalig mulatott a cigánnyal az eladott halak árából.

Vagy egy hétre rá ismét gyalmostak a halászok. Érezték, hogy nagy hal akadt a hálóba s pillanatra föl is tűnt egy óriási harcsa széles ábrázata. Nyomában rémületes látványként két emberi láb emelkedett ki a vízből, a melyek hirtelen rándításra újból eltűntek a víz alatt.

A babonás halászokat ugyancsak biztatni kellett, hogy kihúzzák a borzalmas zsákmányt. Kitűnt, hogy a nagy harcsa vonszolta maga után az emberi hullát. A harcsa száján és kopoltyúnyílásán átkötött erős zsinag rá volt fűzve a hulla derekán levő szíjra.

Az édesanyja a hullában azután fölismerte a túl a tiszai halászlegényt, a ki egy héttel azelőtt eltűnt.

A dolog úgy történt, hogy napközben megfigyelte, hová rejtik a napközben fogott halat; az éj leple alatt átúszta a Tiszát, nesztelenül odaférfkőzött a halakhoz, odakötözte őket a derékszíjához és csendesen, a mint jött, visszaúszott velük. Oly ügyesen végezte mindezt, hogy a kiállított őrök soha a legkisebb neszt se hallották. Félmétermázsa halat is vitt magával ilyenformán. A nagy harcsával azonban megjárta. A mint megérezte, hogy viszik, nekilódult és lehúzta a vakmerő rablóhalászt a víz alá.

Senki se látta, de nem lehetett erős a küzdelem, mert az ember még arra se ért rá, hogy leoldotta volna magáról a veszedelmes prédát, ha ugyan eszibe jutott!

Így beszéltek ezt Kovilovo halásztelep jó szerencsét váró halászhai.

